

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravnitvijo v dijaškem
semenišču (Knaben-
seminar.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

Slovenski GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopis.
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice, če
se natisne enkrat 8 kr.
dvakrat . . . 12 „
trikrat . . . 16 „

Mariborski okrajni zastop pa bližnja volitev v državni zbor.

Volitev zavoljo odstopivšega g. dr. Duchatscha bo v mestni skupini maribor-, ptuj-, slov. gradec-, bistrice-, ormož-, ljutomer-, mahrenberški kmalu razpisana. Strank je precej in kandidati se uže glasijo. Slovenci, konservativci, vlada, še niso proglasili svojih kandidatov pač pa druge stranke. Prvi stopili na bojišče so nemški liberalci „fort-šitlerji“ pozvavši iz Gradca prusaka Reuterja. Drugi je naznanil svojo kandidaturo socijalni — demokrat g. Wiethaler. Mož bil je l. 1848. kot puntar izgnan na Švicarsko. Nazaj prišedši sloni pri „Marburger-Zeitung“ in zveže liberalnej gospodi po 3krat na teden nekoliko socijalno-demokratskih otrobov. Da so njegovi nauki strup liberalizmu, tega še ti gospodje niti ne slutijo, kar je pomenljivo za njihovo politično izobraženost. Naposled zakadila je se na volitvenega konja stara nemško-liberalna „garda“ pod vodstvom g. Jan. Girstmajerja staršega proglasivši njegovega zeta g. dr. Jož. Schmidererja za svojega kandidata. Temu se ne moremo dovolj načuditi. Nekaj se namreč čudimo, kako je mogoče bilo g. dr. Schmidererja v to zvabiti, ko je vendar njemu in njegovej stranki znano, kako skromne so poslaniške lastnosti njemu lastne. Največ se pa čudimo, da se g. Girstmajerjeva stranka sploh še upa na politični oder. Menili smo, da gre mirno v pokoj, vsaj da ne bo enega izmed svojcev tiščala v državni zbor. Vodila nas je misel, da je vendar znani Brandstetter tej stranki zarezal dovolj globok rovaž. Mislili smo, da jo je brezuspešno vtikanje v volitve na kmetih dosta zdelalo. Vsaj je namreč znano, kako je se stranka, katerej je g. Girstmajer duša in mozek, silno utrčila v okrajnem zastopu mariborskem ter od ondot strastno uplivala na volitve pri kmetih, se v v nemško-liberalnem smislu, hvala Bogu, zadnja leta brezuspešno. Nadejali smo se toraj, da bode stara nemško-liberalna „garda“ šla mirno spat tem bolje, ker njej preti sapo zapreti nov „škandal“, to pa v okrajnem zastopu mariborskem.

Okrajni zastop bil je do letos popolnem v oblasti stranke g. Girstmajerjeve in jenih nemškutarških tovaršev na kmetih. Zato je bil tudi v odbornem mozku stare nemško-liberalne stranke: Seidl, Girstmajer, dr. Reiser, Gasteiger, Hartman, Glaser in „voter“ Wretzl. Pri novih volitvah zmagali smo Slovenci. Vsled tega bi imel tudi odbor biti po večini naš. To se ni zgodilo. Uzroki so precej umazani. Izvoljeni bili so g. Girstmajerjev zet g. dr. Jož. Schmiderer v novega načelnika, g. dr. Duchatsch v njegovega namestnika, dalje gg. Pahner, Hartman, Girstmajer starši v odbornike in 2 Slovence, namreč g. P. Simon in g. J. Kodela. Večino v odboru dobila je toraj zopet g. Girstmajerjeva stara nemško-liberalna stranka. Slovenci jej to zmago sedaj odkritosrčno privoščimo! Uzrok je pa sledeč!

Slovenska večina je v seji dne 5. aprila t. l. izvolila 3 pregledovalce računov okrajnega zastopa. Ti gospodje, namreč dr. Radaj, dr. Serbec in g. Pfriemer, so račune pregledali in vse našli v najlepšem redu le onih zastran „Kreissamta z vrtom“ ne. Kar začuden so stirmeli prepričavši se, da od l. 1867. to je celih 13 let ni položil nebenega računa o tem imetji ne okrajni odbor ne njegov večni načelnik g. Seidl. Poslopje „Kreissamt z vrtom“ vred je last vseh onih okrajev, ki so nekdanj spadal k mariborskeji „kreisiji“ ter imajo dobivati delež od dohodkov. To se ni zgodilo. Dohodki znašali so na leto okolo 1400 fl. in je toraj oskrbnik tega imetja, namreč okrajni odbor ali njegov načelnik, prejel v 13 letih blizu 18.200 fl. Računov o teh letih ni in denarja manjka 8—10.000 fl., ako ostanek zaračunimo za dače in popravila. Pregledovalci bili so tem bolje osupnjeni, ker so vedeli, da je „Slov. Gospodar“ večkrat tirjal, naj okrajni odbor pové, kam je ove denarje spravil? Toda vse je molčalo. Nihče ni zinol besedice. Gluh bil je stari večni načelnik, gluh njegov namestnik g. Girstmajer, gluh vsi odborniki: dr. Reiser, Hartman, Gasteiger, Glaser in „voter“ Wretzl. Trdovratno molčal je tudi novi načelnik g. dr. Schmiderer, molčal je njegov namestnik g. dr. Duchatsch

tiho djali so novi odborniki: Pahner in zopet Hartman in stari Girstmajer. Le Slovenci, g. Simon in Kodela, tirjali smo računov in pojasnil, kateri se nam sedaj res niso mogli dalje zabraniti. Pregledovalci so namreč g. dr. Schmidererju naložili, naj tirja od starega načelnika račune o „Kreisamtu z vrtem“. Stari načelnik je se pa branil in prosil obrokov. Zadnji mu je dotekel dne 1. avgusta. Pravi, da računov ne položi! V tej zadregi vpraša novi načelnik g. dr. Glančnika, kaj mu je storiti? Ta mu odgovori: „odprti ste stezi dve; ali okrajni zastop toži starega načelnika po civilnej pravdi, naj položi račun in vrne denarjev, kolikor jih manjka; ali pa naj zoper njega vloži pri c. k. sodnji kazensko zatožbo radi zločina nezveste polastitve zaupanih mu denarjev.“ Katero pot bode krenol g. Girstmajerjev zet, to še ni znano in nas tudi ne briga sedaj še veliko. To pa je gotovo, da je to silen udarec, velik „škandal“ za celo staro liberalno-nemško „gardo“ v Mariboru. Ob enem je to dobro zaslužena kazen za grehe, katerih je se ta stranka kriva storila, ko je Slovence v sled njihove zmaga pri volitvah pristojno večino v odboru zabranila. Sedaj imajo liberalni Girstmajer-Duchatsch-Schmidererjevci večino v okrajnem odboru in so tako prisiljeni divjati in rohneti zoper kost lastnih kostij, zoper svojega mnogoletnega, mnogozasluženega voditelja, starega načelnika. Bodi jim! To pa rečemo ob konci, da je naše čudenje popolnem opravičeno. Res strmeti moramo, ako vidimo, da se upa tako izdelana stranka z zetom g. Girstmajerjevim na dan in g. dr. Jož. Schmidererja ponujati kot kandidata v državni zbor! V takšnih okoliščinah utegne celo g. Wiesthaler dobiti prednost pred g. dr. Schmidererjem!

Ne dajmo se motiti.

I. Črni oblaki porivajo sedaj še bolj skrite moči vedno več na politično-družbinsko obnebo narodov evropskih. Iz njih utegne v kratkem uže zabučati nevihta hujša od one, ki je l. 1789. po Francoskem in sosednih državah razlila potoke krvi in solza. Kajti sedanjim zapeljivcem pomagajo preveč: vseobčna sila, kipeča revščina, besni obup. Rušivnim silam posrečilo je se evropske narode zbegati, v obrambo krščanskega reda pozvane moči pa oslabiti, splasiti, zatreti. Paganske misli, paganski nazori, običaji in pregrehe, mnogokrat uže potlačene, ukrepile so se v novo vojsko zoper krščanske podlage evropske omiki in življenju. Antikristov duh preti povsod prevladati.

Devet let še in minula bode stotina let, od kar so leta 1789. na Francoskem pričeli grozno revolucijo! Bogu je znano, koliko krvi je se vsled nje prelilo, koliko žalosti in trpljenja od evropskih narodov prestalo. A še ni dosta. Silnej borbi še ne doglednemo do konca. Nепrestano razsaja in traja naprej, to pa v vseh razmerah človeškega življenja. Luč in tema, resnica in laž, življenje in

smrt borijo se neprenehoma. Na eni strani vidimo, kako se najboljši ljudje poganjajo za najžlahtnejše, kar človeški duh doumiti more. Na drugi strani pa nam stopajo na dan najgrše strasti, kakoršnih ne najdemo kmalu v zgodovini zapisanih. Težko je se kedaj toliko govorilo in pisalo o vseobčnem miru, o zlatej svobodi, o enakopravnosti, bratovstvu, človečnosti. Toda prestrašeni opazujemo, kako se narodi mrzijo in sovražijo in, kder le morejo, brezobzirno zatirujejo. Zavzeti gledamo pred seboj zraven najošabnejšega napuha mnogovrstno robstvo, tik živinskega dobroživstva najneusmiljenejše teptano in zaničevano ubožstvo, sam zavid, prepir, zločinstvo.

Kdo nam pojasni tolika nasprotja? Kde je vračnik tolikim zlom? Kristus naš Gospod v sv. katoliške Cerkvi! S čem novošegni zapeljivci svet motijo in zapeljujejo, to je učlovečeni Sin božji pred blizu 2000 leti učil v pravem pomenu pa tudi sam storil. On je tukaj prava pot, resnica in življenje. Zunaj njega so zmota, laž in smrt. Z njim in z njegovo pomočjo dožene človeški zarod vse, brez njega in zoper njega nič. Po njem pridemo do vsakovrstnega blagostanja, brez njega zajdemo v nesrečo, žalost in sramoto.

Besede: nepredek, prosveta, svoboda, enakopravnost, bratovstvo, človečnost niso jalovi izreki brez pomena. Ne tako, marveč v njih je skrito zdravo, nebesko jedrce. V njih tičijo iskre božjih resnic. One izrazujejo nalogo, katero je Bog sam človeku postavil. To je tudi uzrok, zakaj toliko uplivajo na človeška srca, zakaj nikdar ne zgubijo svoje vabljuje moči, sedaj v blagor človeku sedaj v pogubo, sedaj v dobro napeljevanje sedaj v hudo zapeljevanje. Nebesko resnico v njih poskruto zlorabi laž in hudobija kot obleko, da leži ljudi mami in zapeljuje. Le pod krinko resničnega in blagega zamore laž človeka zapeljati. To nam je v veliko tolažbo, kajti očitno nam dokazuje, da je človek ustvarjen za resnico in dobro. Ob enem nam je to največje važnosti v presojevanji tega, kar se po svetu godi. Kdor tega ne premisli, ta je vedno v nevarnosti žaliti resnico, katere se laž poslužuje v zapeljevanje narodov. Pravi pomen navedenih besed pa nas uči Kristus naš Gospod v sv. katoliške Cerkvi. Tega se imamo sami trdno držati pa tudi sobratom, sodržavljanom neprenehoma razlagati in dokazivati, da se ne dajo zmotiti in zapeljati.

Gospodarske stvari.

Koliko dobička vrže pametna kokošja reja.

M. III. Pri vsaki umni kokošji reji je treba kokošjega dvora, za vsako kokoš 10 □ metrov prostora računeno. Ta prostor mora po leti tudi senco imeti. Na tak način gre pa veliko prostora za kokoši potrebnega drugim potrebščinam v zgubo. Da bi se toraj preveč prostora pri hiši za druge